

CZU: 343.575(498)

TRAFICUL DE DROGURI ÎN ROMÂNIA

Carmen-Elena ROȘU

Universitatea de Stat din Moldova

Traficul de droguri este o activitate criminală lucrativă, cu caracter supranațional, care acționează în conformitate cu legile economiei de piață, având drept scop imediat alimentarea centrelor de consum și, ca finalitate, obținerea unor enorme beneficii, ceea ce presupune, în mod justificat, interesul statului de a-și orienta în mod cât mai eficient propria politică în lupta antidrog, pentru apărarea sănătății propriilor cetățeni și salvarea valorilor sociomorale.

Cuvinte-cheie: droguri, trafic de droguri, consum ilicit de droguri, prevenire, substanțe stupefiante, activitate criminală, categorii de droguri.

DRUG TRAFFICKING IN ROMANIA

Illegal drug trafficking is a lucrative, supranational, criminal activity that acts in accordance with market economy laws, with the immediate aim of supplying consumer centers and ultimately gaining enormous benefits, which justifiably implies, the interest of the state to orient its own policy in the fight against drugs, as effectively as possible, to protect the health of its own citizens and to save the socio-moral values.

Keywords: drugs, drug trafficking, illicit drug use, prevention, narcotics, criminal activity, drug categories.

Introducere

De-a lungul istoriei, fenomenul drogurilor a avut o evoluție ascendentă: de la simpla folosire în scopuri medicale și terapeutice, de către vindecători, în perioada antică, până la cultivarea, producerea și comercializarea acestora de către rețelele infracționale aparținând crimei organizate, în perioada contemporană [1, p.18].

În ultimii ani, flagelul drogurilor reprezintă fenomenul cel mai complex, profund și tragic al lumii contemporane, în condițiile în care, anual, miliarde de dolari și sute de mii de oameni sunt angrenați în acest mariaj al morții numit „Traficul și consumul ilicit de droguri”. În perspectiva anilor viitori, amploarea acestui fenomen este deosebit de îngrijorătoare și datorită faptului că nu există o statistică clară și precisă a producției, traficului, consumului și numărului celor decedați din cauza drogurilor.

Criminalitatea creată de droguri, prin consecințele sale de ordin social, economic, medical, cultural și politic, cauzează prejudicii considerabile nu doar intereselor de stat, dar și celor ale societății, ale multor persoane particulare, atentează la viața și sănătatea cetățenilor, influențează în mod demoralizator asupra conștiinței și comportamentului oamenilor.

Îngrijorarea specialiștilor în materie (medici, psihologi, sociologi, profesori, ziariști, funcționari din diferite organisme statale, specialiști cooptați în organizații neguvernamentale) este alimentată, în primul rând, de mondializarea crescândă a acestei problematice și de ștergerea, tot mai rapidă, a distincției, existente într-o recentă anterioritate, între țările producătoare, consumatoare și de tranzit.

Un exemplu elocvent, din acest punct de vedere, îl constituie escaladarea problematice în România începând cu anul 1990, când traficul ilicit și abuzul de droguri au surclasat toate pronosticurile specialiștilor, astfel că dintr-o țară de „tranzit” a devenit una „consumatoare de droguri”.

Din datele statistice existente rezultă că, în România, între anii 1991 și 2001 au fost depistate 35.000 kg de droguri, iar în anul 2002 a fost capturată o cantitate de droguri mai mare decât pe întreg parcursul ultimilor 10 ani (1991 – 2001), respectiv peste 43.000 kg de droguri.

Alarma socială născută din proliferarea, fără precedent, a drogurilor conduce la ideea, deloc mulțumitoare, că strategiile de luptă adoptate împotriva acestui fenomen, în general vorbind, de către comunitatea mondială și de Guvernul României, în special, s-au dovedit a fi ineficiente.

În prezent, traficul de droguri este o activitate criminală foarte lucrativă, cu caracter supranațional, care acționează în conformitate cu legile economiei de piață, având drept scop imediat alimentarea centrelor de consum și, ca finalitate, obținerea unor enorme beneficii, ceea ce presupune, în mod justificat, interesul statului de a-și orienta, în mod cât mai eficient, propria politică în lupta antidrog, pentru apărarea sănătății propriilor cetățeni și salvarea valorilor sociomorale.

Însă, fiecare stat (ba chiar colectivitățile sociale din interiorul unei țări) are anumite „particularități”, create de așezarea geografică, de tradiții, religie, cultură și, nu în ultimul rând, de diversitatea și disponibilitatea drogurilor, la un anumit moment dat. Aceste specificități trebuie corelate cu calitatea măsurilor preventive și punitive luate de organele statale cu asemenea atribuțiuni. Iată de ce, la orientarea politicii noastre, trebuie să se ia în considerare „profilul” traficului ilicit de droguri existent pe teritoriul României în raport cu numeroși alți factori. Or, acest lucru presupune, în primul rând, o atentă și complexă analiză și concretizare a celor trei vectori care constituie structura fenomenului aflat în discuție, și anume: **drogul – individul – societatea.**

Drogurile – termeni, notiuni și criterii de clasificare

Conform Dicționarului Explicativ al Limbii Române (ed. 1996), prin termenul „drog” se înțelege o „substanță de origine vegetală, animală sau minerală care se întrebuintează la prepararea unor medicamente și ca stupefiant”; termenul „stupefiant” definește o „substanță medicamentoasă care inhibă centrii nervoși, provocând o stare de inerție fizică și psihică și care, folosită mult timp, duce la obișnuința și la necesitatea unor doze crescânde; substanță care, prin folosire repetată, dă naștere fenomenului de obișnuință”; termenul „psihotrop, -ă” se referă la un „medicament cu acțiune asupra psihicului”, iar termenul „narcotic, -ă” se referă la o „substanță, medicament, care provoacă narcoza – stare caracterizată prin pierderea cunoștinței, relaxare musculară, diminuarea sensibilității și a reflexelor, provocată artificial prin acțiunea substanțelor narcotice asupra centrilor nervoși, în special în intervențiile chirurgicale”.

Definițiile acestor termeni, care în majoritatea situațiilor sunt folosiți ca fiind sinonimi, au un caracter general, dar nu cuprinzător, cum de altfel se va constata din cele ce urmează.

Primele încercări de abordare unitară la nivel internațional a domeniului traficului și consumului de droguri – atât în ceea ce privește terminologia, cât și politica față de aceste fenomene – datează de la începutul secolului al XX-lea. Astfel, Conferința de la Shanghai, din 1909, care a reunit treisprezece delegații ale unor țări implicate activ în comerțul cu opiu (SUA, China, Marea Britanie, Franța, Germania, Italia, Olanda, Portugalia, Austro-Ungaria, Rusia, Japonia, Siam și Persia), a vizat stabilirea unor criterii privind această activitate. Ulterior, în cadrul Conferinței de la Haga din 1912 au fost stabilite noi reguli privind comerțul cu opiu, morfină, cocaină și codeină, fiind acreditată și acceptată ideea necesității unui control al utilizării acestor substanțe în scop medical.

La inițiativa Societății Națiunilor (predecesoarea Organizației Națiunilor Unite), în anul 1925 are loc Conferința de la Geneva, în cadrul căreia se stabilesc noi reguli privind comerțul și utilizarea opiului și a substanțelor anterior amintite (printre care, pentru prima dată, au fost incluse cannabisul și heroina) și se pun bazele unui „Comitet central permanent” ce urma să se ocupe cu supravegherea punerii în practică a noilor reguli stabilite. Ulterior, în perioada 1931 - 1953, au avut loc, la nivel internațional, șase conferințe ce au vizat traficul și consumul de droguri, în cadrul acestora încercându-se abordarea unitară a controlului și a eradicării fenomenului.

Rezultatele acestor demersuri au constituit baza Convenției Unice Asupra Stupefiantelor, adoptată la 30 martie 1954 la New York și modificată prin Protocolul din 1972, care constituie temelia sistemului de control și prohibiție a stupefiantelor. În acest context au fost definiți, pentru prima dată, o serie de termeni unanim acceptați referitori la domeniul vizat. Convenția Națiunilor Unite Asupra Substanțelor Psihotrope de la Viena din anul 1971 lărgeste cadrul instituțional privind domeniul și impune o serie de constrângeri administrative legate de comerțul și traficul ilicit cu substanțele vizate.

Convenția Contra Traficului Illicit de Stupefiant și Substanțe Psihotrope din 1988, desfășurată sub egida Națiunilor Unite, vine să întărească cadrul instituțional în domeniu, adaptându-l la mutațiile survenite. Tot pe această linie a fost adoptat și Regulamentul nr.3677 al Consiliului Uniunii Europene din 1990 cu privire la măsurile ce vor fi luate pentru împiedicarea deturnării anumitor substanțe (precursori chimici) pentru fabricarea ilicită a stupefiantelor și a substanțelor psihotrope.

În fapt, acestea sunt doar câteva dintre cele mai importante momente ale evoluțiilor înregistrate la nivel internațional pe linia stabilirii unui limbaj comun, mai ales în plan juridic, cu privire la fenomenul traficului și consumului de droguri, deciziile astfel adoptate fiind transpuse în plan legislativ și administrativ de majoritatea țărilor, în conformitate cu specificul și interesele locale și regionale.

Cu toate acestea, nu se poate vorbi despre o terminologie unanim acceptată privind substanțele supuse controlului internațional ce au legătură cu traficul și consumul de droguri, motiv pentru care legiitorul român,

în cuprinsul Legii nr.143/2000 privind combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, definește drogurile ca fiind plantele și substanțele stupefiante ori psihotrope sau amestecurile care conțin asemenea plante și substanțe. Reglementarea face distincție între *droguri de mare risc*, menționate în tabelele I și II din anexa la lege, *droguri de risc* menționate în tabelul III și *percursori* care sunt substanțe utilizate în fabricarea drogurilor și se regăsesc în tabelul IV.

Principalele tipuri de droguri care fac obiectul traficului ilicit

1. *Opiul* este un produs vegetal ce se obține din mac. Cultivarea macului (*Papaver Somniferum*, din care se extrage opiul) se face pe suprafețe mari. După perioada de înflorire, planta formează o capsulă rotund-ovalară ce conține semințele acesteia. După o maturare de circa 10 zile, capsulele se incizează și se recoltează un latex alb, lăptos. Prin uscare, acesta se colorează spre maron și se întărește. După prelucrare, opiul brut poate fi mâncat, băut, injectat sau fumat. Opiul conține aproximativ 40 de substanțe active diferite, numite alcaloizi. Alcaloidul principal este morfina.

2. *Morfina* se extrage direct din macul alb (germ. *Opiummohn*) sau din produsul intermediar. Morfina poate fi transformată în heroină. Alte opiacee sunt petidina, methadona și dipipanona [2, p.16]. Aceste substanțe înlătură durerea, au un efect euforizant și induc dependență fizică și sevraj.

3. *Heroina* are același spectru de acțiune ca morfina, în schimb are un efect analgetic de la 5 până la 10 ori mai mare. În același timp, heroina este și euforizantă. La fel ca morfina, estompează activitatea intelectuală și influențează starea psihică a omului, eliminând frica și proasta dispoziție. Sub efectul heroinei oamenii par a fi extrem de fericiți. Cantitatea zilnică necesară de opiacee depinde de substanță și de gradul de dependență.

4. *Cocaina* este extrasă chimic din frunzele tufei de coca. Planta, înaltă de mai mulți metri, crește în zonele tropicale din America de Sud și pe arhipelagul indonezian (Malaysia). Se prezintă sub formă de pulbere albă, fină, cristalină care poate fi prizată sau injectată. Dacă se administrează pe cale orală, cocaina produce stări euforice, în doze mici și intoxicații, în doze mai mari.

5. *Crack-ul* este un drog care a apărut în SUA la mijlocul anilor 80 și care seamănă din punctul de vedere al procesului de producție cu drogurile sintetice și se găsește sub formă de cristale. Materia primă este cocaina, care se fierbe cu praf de copt și apă. Prin acest procedeu are loc o amplificare a efectelor tipice ale cocainei.

6. *Amfetaminele* sunt droguri sintetice, derivați ai adrenalinei, la care predomină efectele excitatoare centrale. Amfetaminele sunt considerate substanțe psihotrope puternice, deoarece acționează stimulând activitatea mentală și pe cea motorie, inducând consumatorului o stare de încredere în sine, energie, crește performanțele și capacitatea de efort și concentrare, scade apetitul și nevoia de somn. Cu timpul se ajunge la epuizarea generală a organismului.

7. *Tranchilizantele* au o acțiune calmantă, antiagresivă, anxiolitică, un efect tonic-antidepresiv. Tranchilizantele micșorează durerea și induc somnul, fără a suprima însă fazele de vis, așa cum o fac barbituricele. Tranchilizantele au devenit drogul națiunii nr.2, după alcool, deoarece contribuie la depășirea situațiilor de stres, pentru că ameliorează senzația de frică, neliniștea și frustrarea și permit relaxarea fizică și psihică [3, p.22]. Mediul înconjurător este perceput ca fiind mai plăcut și mai prietenos.

Consumul cronic de benzodiazepine poate duce, la euforie, instalarea toleranței și, în final, la dependență. Tipul de dependență corespunde celui față de alcool și barbiturice. Aceasta apare numai în cazul dozelor mari, utilizate timp îndelungat [4, p.30].

8. *Barbituricele* induc un somn asemănător narcozei și suprimă fazele de vis/somn paradoxal.

Efectele nedorite sunt rare, la doze mici. Pot să apară: somnolență în timpul zilei, tulburări de echilibru, mersul ebrios și tulburarea capacității de discernământ. Barbituricele afectează în general, atenția. Consumul de barbiturice produce ușor dependență, deoarece doza trebuie mărită deja la câteva zile, pentru a atinge efectul inițial. De asemenea, primele fenomene de sevraj, neliniște, iritabilitate și insomnie apar după primele două săptămâni de consum. Barbituricele tulbură somnul normal, prin faptul că suprimă fazele de vis (somnul paradoxal) necesare păstrării echilibrului psihic.

În baza caracterului asemănător al dependenței de alcool și al celei de barbiturice, ambele sunt incluse de către Organizația Mondială a Sănătății (OMS) în aceeași categorie de dependență.

9. *LSD-ul* este o substanță semisintetică, obținută din ciuperca seminței de secară care este foarte toxică. Se administrează sub formă de capsule, tablete, hârtie sugativă impregnată cu drog, dar poate fi găsit și sub formă lichidă, gelatinoasă, pudră sau cristale.

10. *Ecstasy* (MDMA) este un drog sintetic greu de clasificat. În prezent, este un termen generic pentru diverse substanțe cu spectru de acțiune asemănător. Reacții biologice ce pot fi observate după administrarea drogului sunt: dilatarea pupilelor, creșterea frecvenței cardice și a tensiunii arteriale, bronhodilatația, încordarea mușchilor mandibulari, greață, uscăciunea gurii, transpirații, creșterea temperaturii corpului, scrâșnirea dinților, dureri de cap. Pericolele cresc în cazul consumării acestui drog în combinație cu alte substanțe.

11. *Canabis-ul* este denumirea mai multor produse de cânepă indiană, printre care marijuana, hașișul etc. Cannabisul este un depresor, dar poate avea și efecte halucinogene. Se depune pe celulele grase din organism și se eliberează lent, până la 30 de zile în circulație. Acesta se fumează în formă pură sau amestecat cu tutun. Este a treia substanță care cauzează internarea în centre pentru dezintoxicare în Statele Unite, adică 16% din populație.

12. *Marijuana* (iarba de cannabis) este un amestec din frunze, tulpini și inflorescențe mărunțite ale aceleiași plante și este cea mai consumată formă, fiind foarte răspândită în societate în rândul celor tineri. Conform unui studiu realizat de National Household Survey on drug abuse, tinerii care folosesc frecvent marijuana tind să acționeze cu violență sau să producă daune materiale de patru ori mai mult decât este normal și sunt de cinci ori mai înclinați să fure decât o persoană care nu consumă droguri.

13. *Hașișul* este rășina secretată de glandele situate la nivelul frunzelor de cânepă. Hașișul se comercializează în „bulgări” solizi sau plăci presate și se prezintă în nuanțe de culoare roșie, maron, verde sau negru. Efectele psihice depind de personalitatea și mediul social al consumatorului și printre ele se numără o stare de tensiune și anxietate, urmate de o senzație plăcută de siguranță și ocrotire, calm și echilibru.

14. *Inhalanții* sunt o categorie aparte în rândul stupefiantelor. Sunt substanțe care acționează direct asupra creierului și care au în compoziție produse volatile. Printre produsele folosite ca inhalanți se numără: spray-urile, produsele lichide pentru curățenie, lipiciurile, acetona, gazul lichid pentru brichete, fixativul de păr, vopseaua și diluanții. În România, cel mai răspândit inhalant este un colorant sintetic, sub formă de praf argintiu ce are denumirea comercială de Aurolac. Este o substanță utilizată de multe persoane fără adăpost și, de obicei, se introduce într-o pungă și se trage pe nas prin deschizătura pungii, iar solvenții se aplică, de obicei, pe un produs textil pe care consumatorul îl pune la gură sau la nas și se inhalează.

Droguri licite și droguri ilicite

Cu privire la această distincție (pe care o considerăm din start artificială) despre drogurile permise (licite) și cele supuse anumitor regimuri restrictive, există o întreagă literatură scrisă [5, p.58-59], la ora actuală, în toată lumea. Cunoașterea regimului juridic de care se bucură un anumit drog califică, în mod concomitent, și activitățile economice al căror obiect material este ori poate fi drogul respectiv. Din această aserțiune rezultă că separarea drogurilor în licite și ilicite are la bază, în ultimă instanță, doar criteriul economic și, așa cum arată unii specialiști în materie, drogul este, într-adevăr, o marfă reglementată de lege.

Drogurile licite se divid, potrivit unor origini, la rândul lor, în droguri recreative și droguri utilitare. Experții francezi includ în categoria drogurilor ilicite produsele stupefiante (în afara cadrului prescripției medicale), precum și anumite produse neclasate ca stupefiante și deturnate de la folosirea lor normală (dizolvanți, solvenți, ciuperci halocinogene, substanțe de sinteză, medicamente dezinhibitoare etc.).

În rândul celor dintâi întâlnim: alcoolul, ceaiul, cafeaua, tutunul, cola, betelul etc., iar printre cele din urmă – produsele farmaceutice și chimice cu multiple utilizări terapeutice. Drogurile recreative nu sunt, cu rare excepții, îngădite în ceea ce privește fabricarea, depozitarea, transportul, deținerea și consumarea. Cele din a doua categorie fac însă obiectul unui regim juridic bine stabilit, căutându-se pe această cale prevenirea deturnării lor din circuitul legal și alimentarea piețelor subterane de consum. Această distincție ne obligă să revenim la clasificarea drogurilor de către documentele internaționale, când, după cum am văzut, divizarea între utilizarea legală și cea ilegală era hotărâtă doar de utilizarea lor terapeutică ori științifică. Condiționată, așadar, de artificiala clasare, ambigua distincție dintre drogurile licite și cele ilicite este însă foarte importantă pentru noi și sub aspect juridic, nu doar cel economic. Printre drogurile recreative – licite – se numără alcoolul, ceaiul și tutunul.

Convenția unică asupra stupefiantelor din 1961 arată că drogurile ilicite, așa cum sunt ele definite în lege, reprezintă substanțe ori produse naturale, sintetice sau semisintetice care, consumate în mod inutil și în afara prescripțiilor medicale, în exces, conduc la dependență sigură a consumatorului față de ele. În toată lumea aceste substanțe sunt supuse unui regim strict tocmai din cauza efectelor negative la care se poate ajunge, fiind considerate substanțe psihotrope și supuse controlului internațional.

Omenirea a devenit conștientă de pericolul traficului și consumului ilicit de droguri odată cu amplificarea acestuia și descoperirea efectelor nocive asupra organismului, fapt pentru care organizațiile internaționale au adoptat o serie de convenții pentru îngrădirea și chiar interzicerea acestuia.

În pofida apariției și concurenței unor noi forme de criminalitate (sau poate tocmai de aceea) și cu toate eforturile umane și financiare depuse în ultimii ani de comunitatea mondială, fenomenul consumului și traficului de droguri reprezintă încă o tristă permanență a începutului de mileniu și o sfidare mereu prezentă pentru serviciile de aplicare a legii.

Ca atare, putem aprecia că efectele consumului de droguri, indiferent de sfera din care provine (licită sau ilicită), se resimt nu doar pe plan social, ci și sub aspect juridic.

Astfel, pentru drogurile apreciate tradițional ca fiind licite consumul este nerestricțiv, putând fi comercializate pe orice piață, încurajându-se chiar promovarea și publicitatea lor, pe când în ceea ce privește regimul juridic al drogurilor considerate ilicite, acesta este total diferit, în sensul că producția și vânzarea lor sunt sever încorsetate, iar propaganda în favoarea lor este considerată ca fiind apologie și ca atare este nepermisă și sancționată penal.

Drept urmare, calificarea juridică în acest caz este diferită: „consumul devine abuz, comercializarea se transformă în trafic, promovarea devine incitare”.

Ca o altă consecință, dacă pentru drogurile licite se aplică regulile economiei de piață, cu valențele sale, pentru cele considerate ilicite se instituie, în schimb, un riguros program de contracarare, la toate nivelurile, în scopul eradicării lor. Pe de altă parte, se impune să evidențiem și faptul că această distincție arbitrară ori chiar cu semnificație politică are numeroase conotații și de altă natură, care alimentează mișcările născute pe plan internațional, dar și la nivel național, tot mai numeroase, ce solicită dezincriminarea penală pentru consumul unor droguri ilicite.

Incrimnarea traficului de droguri în România

Infracțiunea de trafic de droguri este reglementată în art.2 din Legea nr.143/2000, alături de alte infracțiuni, dintre care cele mai importante sunt traficul internațional de droguri (art.3) și deținerea de droguri pentru consum propriu (art.4).

Potrivit art.2 din Legea nr.143/2000: „(1) Cultivarea, producerea, fabricarea, experimentarea, extragerea, prepararea, transformarea, oferirea, punerea în vânzare, vânzarea, distribuirea, livrarea cu orice titlu, trimiterea, transportul, procurarea, cumpărarea, deținerea ori alte operațiuni privind circulația drogurilor de risc, fără drept, se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea unor drepturi.

(2) Dacă faptele prevăzute la alin.(1) au ca obiect droguri de mare risc, pedeapsa este închisoarea de la 5 la 12 ani și interzicerea unor drepturi”.

Traficul de droguri prezintă o serie de caracteristici generale desprinse din numeroasele anchete efectuate de organismele naționale și internaționale însărcinate cu prevenirea și reprimarea acestui flagel al lumii contemporane.

Caracterul comercial și organizat al traficului ilicit este dat de legea cererii și ofertei și de faptul că obținerea unor profituri cât mai mari pe această cale este unicul scop al rețelelor de transport și de vânzare a drogurilor.

Caracterul clandestin este ilustrat de faptul că cei care dirijează acest trafic sunt necunoscuți pentru marea masă a traficantilor de rând, camuflându-și activitățile ilegale în anumite acțiuni permise de lege. Intermediarii în acest trafic sunt aleși în funcție de posibilitățile de deplasare pe care le oferă profesia sau calitatea lor, uzând frecvent de identități false.

Profiturile obținute de pe urma afacerilor cu droguri sunt plasate, în general, în țări ale căror bănci admit practicarea unor conturi bancare anonime și le garantează secretul.

Luarea în considerare a riscului este o altă caracteristică, motiv pentru care itinerariile și modurile de operare folosite variază în funcție de anumite dificultăți cunoscute sau prevăzute. Sunt preferate rute indirecte și mai lungi, dacă prezintă mai multă siguranță; intermediarii sunt schimbați, dacă pot fi descoperiți, iar uneori chiar suprimați, dacă „vorbesc prea mult”.

Legătura cu mediile criminale este o altă caracteristică importantă a traficului ilicit de droguri. Sunt foarte multe cazurile în care traficantii de droguri au legături cu bande organizate specializate în exploatarea prostituției, a jocurilor clandestine, precum și în falsificarea și plasarea de monedă falsă. Pe de altă parte, foștii specialiști ai hold-up-urilor ori proxeneții se reconvertesc în traficantii de droguri.

Traficul individual este o ultimă caracteristică a traficului internațional de droguri. Numeroși indivizi originari din zonele producătoare de droguri efectuează pe cont propriu transporturi de mici cantități de drog, în special frunză și rășină de canabis și substanțe psihotrope.

De-a lungul istoriei, fenomenul drogurilor a avut o evoluție ascendentă: de la simpla folosire în scopuri medicale și terapeutice de către vindecători, în perioada antică, până la cultivarea, producerea și comercializarea acestora de către rețele infracționale aparținând crimei organizate, în perioada contemporană.

Pe plan internațional, în ultimi ani a apărut ideea liberalizării controlului narcoticelor, pentru a se încerca forme de control mai permissive, ca de exemplu neincriminarea posesiei de mici cantități de drog pentru uzul propriu, posibilitatea prescrierii acestor substanțe, de către medici, celor dependenți, ori vânzarea drogurilor fără restricții. Astfel de sugestii au fost promovate de savanții doctrinari în domeniul juridic din Olanda și din anumite state din SUA.

Propunerile formulate au vizat neincriminarea posesiei pentru uzul personal și consumul unor cantități mici de droguri, în timp ce comercializarea ar fi considerată, în continuare, infracțiune. În practică, aceasta ar conduce la procurarea unor cantități de drog de pe stradă. Se mai avansează ideea ca medicii să aibă în mod legal posibilitatea prescrierii unor substanțe stupefiante celor cunoscuți și înregistrați ca dependenți de droguri. De asemenea, legalizarea trebuie să reprezinte abolirea completă a controlului guvernamental și să permită vânzări libere ori manifestarea acestui monopol ca în cazul alcoolului, instituindu-se taxe mărite, restricții de vârstă etc.

Riscurile asociate consumului moderat de drog au fost mult exagerate. Cercetările din ultimele decenii au arătat că toate tipurile de narcotice dăunează sănătății, provocând dependență și neputându-se realiza un consum moderat, deoarece organismul cere în continuare drog, chiar dacă acesta este dăunător.

Este greșit să pedepsești boala în sine. Se incriminează în legislație operațiunile și folosirea drogurilor și nu dependența în sine. Societatea nu are niciun drept să interzică membrilor săi să consume droguri pentru a-și influența psihicul. Prin Convenția Internațională a Națiunilor Unite privind Drogurile s-a arătat că acestea pot fi folosite numai în scop medical și științific. Folosirea drogurilor pentru uz personal, în scopuri recreative, religioase ori pentru a-și provoca halucinații nu este permisă, de vreme ce drogurile nemedicale includ și riscuri majore atât pentru individ, cât și pentru societate.

Interzicerea drogurilor a făcut ca acestea să prezinte un mai mare interes, ca în cazul fructului oprit. Motivul pentru care drogurile sunt considerate excitante este că provoacă efecte plăcute, cel puțin la început, creând în timp dependența care împinge consumatorul să-și procure cu orice preț sursa plăcerii. Faptul că dependența este greu de contracarat este un motiv important pentru a controla drogurile.

Controlul drogurilor a creat o oportunitate de îmbogățire pentru syndicatele crimei și a generat infracțiuni grave care ar dispărea dacă drogurile ar fi legalizate. Profiturile sunt posibile prin generarea dependenței la toxicomani care sunt dispuși să plătească sume enorme pentru achiziționarea drogurilor și satisfacerea nevoilor. O piață liberă ar face ca și mai mulți oameni să devină dependenți, creând profituri și mai mari producătorilor. Dacă societatea, prin educație, tratament și sancțiuni penale, ar elimina aceste necesități, syndicatele crimei ar fi private de profit.

Prin prescrierea legală a drogurilor pentru dependenți, sub control medical, societatea i-ar scoate pe aceștia din circuitul pieței negre și i-ar elibera de nevoia de a comite infracțiuni pentru a-și plăti drogurile. Unele țări au încercat să implementeze acest sistem, prin prescrierea drogurilor către dependenți, aceștia fiind liberi să le consume în ce mod doresc, însă rezultatele au fost catastrofale.

Izolarea socială este rezultatul direct al consumului de droguri, procurarea acestora devenind prioritară în fața oricărei alte nevoi, diminuând interesul față de societate. Libera comercializare ar însemna că tot mai mulți oameni ar fi scoși în afara societății.

Controlul drogurilor a avut un rol decisiv. Răspândirea drogurilor și creșterea posibilităților de procurare a dus la o creștere a numărului dependenților, care numai prin operațiuni stricte ar putea fi ținuți sub control. Nimeni nu poate estima nivelul pe care l-ar putea atinge consumul dacă s-ar proceda la legalizarea drogurilor.

Concluzii

Referitor la fenomenul traficului de droguri, în România se înregistrează creșteri în ceea ce privește numărul consumatorilor, existând totodată pericolul escaladării unor boli cu transmitere virală de tipul HIV – SIDA, hepatita C etc., ca urmare a expansiunii formei de consum prin injectare. Statistic, în România principală modalitate de dezvoltare a rețelei de distribuție constă în atragerea în activități de acest gen a unor persoane impulsionate de necesitatea de a-și procura droguri pentru consumul propriu.

De asemenea, crește numărul cetățenilor români implicați în activitățile de trafic – în calitate de curieri, depozitari, intermediari – și se amplifică rolul lor în distribuire, veniturile deosebite obținute îndemnându-i pe dealeri să se implice mai activ în activități de spălare a banilor, racolând în acest sens specialiști din domeniul economic și financiar-bancar, fapt ce va duce la înmulțirea faptelor de corupere a funcționarilor și altor persoane cu funcții oficiale.

Pe plan internațional, în ultimi ani a apărut ideea liberalizării controlului narcoticelor, pentru a se încerca forme de control mai permissive, ca, de exemplu, neincriminarea posesiei de mici cantități de drog pentru uzul propriu, posibilitatea prescrierii acestor substanțe, de către medici celor dependenți, ori vânzarea drogurilor fără restricții. Astfel de sugestii au fost promovate de savanții doctrinari în domeniul juridic din Olanda și din anumite state din SUA.

Propunerile formulate au vizat neincriminarea posesiei pentru uzul personal și consumul unor cantități mici de droguri, în timp ce comercializarea ar fi considerată, în continuare, infractiune.

În practică, aceasta ar conduce la procurarea unor cantități de drog de pe stradă. Se mai avansează ideea ca medicii să aibă în mod legal posibilitatea prescrierii unor substanțe stupefiante celor cunoscuți și înregistrați ca dependenți de droguri. De asemenea, legalizarea trebuie să reprezinte abolirea completă a controlului guvernamental și să permită vânzări libere ori manifestarea acestui monopol ca în cazul alcoolului, instituindu-se taxe mărite, restricții de vârstă etc.

Interzicerea drogurilor a făcut ca acestea să prezinte un mai mare interes, ca în cazul fructului oprit. Motivul pentru care drogurile sunt considerate excitante este că provoacă efecte plăcute, cel puțin la început, creând în timp dependența care împinge consumatorul să-si procure cu orice preț sursa plăcerii. Faptul că dependența este greu de contracarat este un motiv important pentru a controla drogurile.

Referințe:

1. BERCHEȘAN, V., PLETEA, C. *Drogurile și traficanții de droguri*. Pitești: Paralela 45, 1998, p.58-59.
2. BOROI, A., NOREL, N., RADU-SULTĂNESCU, V. *Infracțiuni prevăzute de Legea nr.143/2000 privind combaterea traficului și consumului ilicit de droguri*. București: Rosetti, 2001, p.18.
3. GĂRBULEȚ, I. *Traficul și consumul ilicit de droguri*. București: Hamangiu, 2008, p.16.
4. Ibidem, p.22.
5. LITEANU, T., TEODORU, S., STOICA, C. *Traficul de droguri. Repere, dimensiuni și perspective*. București: ANI, 2005.
6. PARASCHIV, G. *Drogurile, ispita otrăvitoare*. București: Cartea Universitară, 2005, p.30.

Date despre autor:

Carmen-Elena ROȘU, doctorandă, Școala doctorală Științe Juridice, Universitatea de Stat din Moldova.

E-mail: carmenelena.rosu@gmail.com

Prezentat la 30.10.2017